

CUESC

Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

5 січня – 15 лютого 2026 року

¹²⁵⁶
1996
LIHA-PRES

¹²³³ | Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

УДК [[174+179.9]:378]:004.8(062.552)
А 38

Організаційний комітет:

Ягодзінський Сергій Миколайович – доктор філософських наук, професор, проректор із навчально-методичної роботи, Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»;

Козинець Анатолій Олександрович – доктор філософії, проректор із навчальної роботи та регіонального розвитку, Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»;

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор, директор, Центр українсько-європейського наукового співробітництва.

Академічна доброчесність в епоху штучного інтелекту:

А 38 матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 5 січня – 15 лютого 2026 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. – 200 с.

ISBN 978-966-397-594-8

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Академічна доброчесність в епоху штучного інтелекту» (5 січня – 15 лютого 2026 року).

УДК [[174+179.9]:378]:004.8(062.552)

© Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет», 2026

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2026

ISBN 978-966-397-594-8

© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2026

Арбітраж у мистецьких спорах: міжнародна практика та перспективи розвитку	
Криволапов Б. М.	85
Етнополітика у кіберпросторі в умовах концептуальних змін	
Кринична І. П.	88
Академічна доброчесність в розвитку штучного інтелекту: загальний концепт	
Кучук А. М.	91
Трансформація контентних та SMM-стратегій під впливом штучного інтелекту: виклики та перспективи для ЗВО	
Лаба О. В.	93
Роль морфологічних дисциплін у підготовці магістра ветеринарної медицини	
Лещова М. О.	97
Академічна доброчесність: між правом та мораллю	
Логвиненко В. М.	100
Європейські стандарти доброчесності у сфері захисту економічної конкуренції: практика Суду ЄС та імплементація в Україні	
Лук'янець-Шахова В. С.	103
Трансформація принципів академічної доброчесності в умовах інтеграції ІІІ в освітній процес	
Лунгол О. М.	108
Безпосередній об'єкт складів захоплення заручників (ст. 147 КК України)	
Маркін В. І.	110
Моральність здобувача освіти як запорука його доброчесності	
Марочкін О. І.	113
Академічна доброчесність здобувачів освіти в епоху штучного інтелекту	
Медвідь Н. С.	115
Правові наслідки використання штучного інтелекту здобувачами вищої військової освіти	
Мединський Д. В.	117
Академічна доброчесність і штучний інтелект: виклики та перспективи	
Назаренко О. І., Нестеренко О. Є.	120

4. Лещова М. О., Кравцова М. В. Цитологія, гістологія, ембріологія : навч. посібник. Дніпро : ЛІРА, 2024. 112 с.

5. Maxie M. G. Jubb, Kennedy & Palmer's Pathology of Domestic Animals. 6th ed. St. Louis : Elsevier, 2016. 2432 p.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: МІЖ ПРАВОМ ТА МОРАЛЛЮ

Логвиненко В. М.

*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Сьогодні феномен академічної доброчесності потребує розгляду на перетині права і моралі. З одного боку, академічна доброчесність закріплена у правових нормах, які визначають процедури перевірки та санкції у випадку порушення. З іншого – вона має глибинний морально-ціннісний вимір, що апелює до внутрішньої культури особистості. Як зазначає О. Висоцька «її ефективність залежить від здатності перетворити зовнішній контроль на внутрішній моральний імператив» [2, с. 16].

Правові норми передбачають процедуру перевірки дотримання їх особою, і у випадку доведення порушення застосовуються відповідні санкції. Відтак у чинному законі України «Про академічну доброчесність», введення якого в дію відбудеться 31 липня 2026 р., зазначено, що «суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення академічної доброчесності, лише у разі встановлення такого факту відповідно до процедур, визначених цим Законом та/або внутрішнім актом, прийнятим відповідно до цього Закону» [5]. Лише за цієї умови його притягають до академічної/дисциплінарної відповідальності. Однак далеко не всі прояви недоброчесної академічної діяльності можна виявити і верифікувати. Попри позитивні тенденції у протидії плагіату, для виявлення якого є багато онлайн-сервісів, що дозволяють віднайти не лише запозичення з опублікованих праць, а й встановити високу ймовірність написання штучним інтелектом, існує багато прихованих форм, наприклад, фальсифікація, яка може набувати різних проявів і є складною для ідентифікації та доведення [3; 6]. Це означає, що і надалі

зберігатиметься високий ризик вчинення недоброчесної академічної діяльності, адже закон – це «завжди погляд іззовні, з позиції певного соціального інституту, що має справу з реалізацією певних цілком конкретних функцій» [4, с. 48]. Як наслідок, правові норми, виражаючи і захищаючи об'єктивні цінності в громадянському суспільстві, можуть залишитися зовнішніми вимогами для індивіда, дотримуватися яких його спонукатиме лише страх покарання. Етика ж функціонує інакше: вона працює на рівні суб'єкта – його моральної свідомості. Власне моральна свідомість передбачає наявність норм, які регулюють нашу життєдіяльність і мають імперативний характер та здатність до універсалізації; моральних принципів – внутрішніх правил чи установок; моральних мотивів, що спонукають до відповідних дій; ціннісних орієнтацій – заради чого ми щось робимо. Мораль діє зсередини людини, спостерігаючи за нею «у всій неперервності її внутрішнього досвіду, всьому розмаїтті її життєвих ситуацій» [4, с. 49]. Якщо людина інтеріоризує норми, правила, принципи академічної культури, то її совість, як найважливіший фактор морально-духовного статусу людини, спонукатиме слідувати їм, адже совість – це закон, який живе в нас [1, с. 40].

Загалом, ведучи мову про академічну доброчесність, доречно зауважити, що саме поняття «доброчесність» відсилає нас до філософської традиції, яка трактує її комплекс чеснот – моральних якостей, які формують внутрішній світ людини і спрямовують поведінку. Н. Хамітов підкреслює, що доброчесність в академічному середовищі – це здатність переводити із можливого у дійсне справедливість у відносинах здобувачів освіти, викладачів, науковців; зберігати та розвивати репутацію, чесного, творчого та сумлінного професіонала [7, с. 27]. Такий підхід розкриває внутрішній вимір академічної доброчесності, що виходить за межі формальних норм.

Для академічної культури важливо, щоб принципи академічної доброчесності були забезпечені як на рівні моральної культури особистості, так і на рівні законодавства. Адже ми не можемо бути впевненими, що кожна особистість інтеріоризує необхідні вимоги, так само як і закон не завжди здатний довести всі випадки порушень. Тому лише поєднання внутрішнього морального імперативу та зовнішніх правових норм може гарантувати реальне утвердження академічної доброчесності.

З огляду на афоризм, який наводить В. Малахов, авторитетний вчений в галузі етики: «право передбачає моральне повноліття людини» [4, с. 51], утвердження принципів академічної доброчесності слід розпочинати з формування відповідної моральної культури учасників освітньо-наукового процесу. Тоді дотримання законодавчо

визначених норм стане не зовнішнім примусом, а законодавчим наслідком внутрішньої, моральної зрілості особистості.

Література:

1. Васянович Г. П., Онищенко В. Д. Ноологія особистості : навчальний посібник для студентів і викладачів. Львів : Сполом, 2012. 224 с.

2. Висоцька О. Академічна доброчесність як форма соціального контролю: механізми та філософське підґрунтя. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Філософія. Педагогіка.* 2024. Т. 2, № 2. С. 9–18. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2024-2-2>

3. Логвиненко В. М. Значення філософії і методології науки в контекст формування академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. *Наукові інновації та передові технології. (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»).* 2025. № 9(49). С. 1919–1926. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)-1919-1926](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-1919-1926).

4. Малахов В. Етика : навчальний посібник. Київ : Либідь, 2002. 384 с.

5. Про академічну доброчесність: Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text> (дата звернення: 06.02.2026).

6. Стежко З., Шалімова Н., Андрощук І. Академічна доброчесність у вищій освіті: прояви та мотиваційні чинники. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.* 2022. Вип. 3 (140). С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2022-3-1>

7. Хамітов Н. В. Академічна доброчесність як виклик, вимога і воля: контексти філософської антропології, етики й філософії освіти. *Філософія освіти.* 2023. № 29(2). С. 27–47. DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2023-29-2-2>